

til Skolen. Samarbejdet mellem de to Køn er nu heller ikke det eneste ejendommelige for den Skole, som her er Tale om. Undervisningstiden er Kl. 9—2 eller 9—3 med nogen Lektie-læsning paa Skolen og kun for de større Børns Vedkommende Hjemme-arbejde. „Timerne“ er paa 25 Minutter med 5 Minutters Frikvarter mellem 2 saadanne Timer. Kl. 11—12 have alle Klasser fri, altsaa en hel Time; man spiser da Frokost og tilbringer Resten af Tiden paa det fornøjeligste med Boldspil paa den nære Fællede eller med anden Bevægelse, helst i fri Luft. I Gymnastik undervises alle Klasser $\frac{1}{2}$ Time hver Dag. Pigerne er altid iførte Gymnastikdragt med Kjolenederdel over, saa de blot ved at lægge denne er parate til Gymnastik. Saavel i Haandarbejde som i Sløjd følges Drengene og Pigerne; Haandarbejde drives kun i de 6 nederste Klasser. Til en hvilken som helst Tid staar Skolen aaben for Børnenes Forældre, som saaledes ikke udelukkende ere henviste til at overvære Eksamenpræstationer. De holde af at færdes i de hyggelige og venlige Skolestuer, hvor levende Blomster paa Katederet hele Aaret igennem hilse de Indtrædende paa en behagelig Maade. Fællesskolen kan hos os endnu ikke paa vise Resultater. Først naar dens Elever er blevne Studenter sammen og saaledes have været Kammerater og Arbejdssæller Barndoms- og Overgangsaaene igennem, først da kan der være indsamlet virkelig betydningfulde Erfaringer. Foreløbig kan det kun godtgøres, at Smaapigerne, ved den gensidige Paavirkning blive mindre forknyttede, Drengene lidt mere afdæmpede end ellers, og at Pigerne næppe, som ellers, kunne siges at have mindre Lyst og Eyne til Iagttagelse af Naturen end Drengene. En sund, kammeratlig Tone synes at herske mellem Børnene.

Saa vidt Erfaringerne! Nu Forhaabningerne! Fællesskolen er grundlagt paa den sunde, ofte udtalte Tanke, at Mand og Kvinde, som skulle „arbejde og nyde Livets Lykke sammen“, ogsaa bør opvokse og opdrages sammen, lære at kende, forstaa og udfylde hinanden. Ledses en saadan Skole med Dygtighed og Kærlighed til Opgaven, maa man vel, uden at være alt for sangvinsk, kunne haabe paa gode og smukke Resultater.

Lærerinde.

Den literære Strid.

„Kvinden og Samfundet“ har haft Plads for Referater af Hr. Pastor Schacks Foredrag om den moderne Literatur; det er da næppe ubeskedent at bede om Plads for nogle Modbemærkninger. Jeg havde ventet, at en mere literaturkyndig skulde have taget Ordet, men da det ikke er sket, kan jeg ikke tie; thi den Mand vil jo aabenbart tilbage, medens vi Kvinder maa fremad.

Vel spreder, det ved jeg nok, Smudspletter en tiltagende Uhygge

over vor nye Bogverden; men fra at indrømme dette og til med Hr. S. at fordømme hele vor moderne Literatur som usund og usædelig er der dog et Spring, som jeg haaber, flere end jeg vil gyse tilbage for.

Naar Hr. Schack i Sandhedens Navn forkaster den moderne Literatur, da er han paa Vildspor; thi det er netop den hensynsløse Sandhedsskærlig, hvormed den overalt river Masket af og lader os se det virkelige, der har gjort den saa forhadet. Og ingen har profiteret mere af denne Demaskering end netop Kvinderne, som derved kom til Kundskab om Sider af Mændenes Liv, som før skjultes under det grænseløse Hykleri. Vi maa elske en Literatur, der har skænket os saadanne Perler som „Gertrude Colbjørnsen“ af Erik Skram og „Ved Vejen“ af Herm. Bang; — en Kvinde kan græde af Taknemlighed over, at Mænd saa levende har kunnet føle, hvilken Forbrydelse det er at kaste en kysk ung Pige ganske uvidende i Armene paa en Egetemand, som kommer lige fra Prostitutionens Favn. — Af saadanne Bøger synes Hr. S. kun at have det Indtryk, at de gaa ud paa at nedbryde Agtelsen for Ægteskabet. Lad os Kvinder ikke selv forlange at faa Bindet for Øjnene igen! Om det saa er en Bog som Peter Nansens „Maria“, der dog i sin Tendens er saa usædelig, saa er den — formedelst sin usminkede Ærlighed — saare lærerig for en Kvinde; thi dersom den ikke kan ruske hendes Selvfølelse og Selvopholdelsesdrift til Live, saa er hun et Dovendyr, som intet Piskelag kan drive til Handling.

Med Hensyn til Smudspletterne i Literaturen venter jeg mig ikke nogen Bedring ved Udtalelser af nok saa haarde Fordømmelser over Digternes Skrivemaade. Mere rationelt maa det være at undersøge, hvorfor de skrive saaledes og derved komme til Klarhed over, om Aarsagerne kunne ophæves. Mine personlige Betænkninger over Sagen har givet det Resultat, at Hovedaarsagen er *Prostitutionen*.

„Næppe nogensinde“ hedder det i Referatet, „er der øvet et Hærværk mod de alvorligste Livsforhold paa en letfærdig og ynkelig Maade, end den nu regerende Klikes Angreb paa Ægteskabet.“ — Jeg skal sige Hr. Pastoren, hvornaar et raaere Hærværk blev øvet: det var da det kristelige Samfund selvegen lovlig indstiftede og anordnede den offentlige Prostitution! Da undermineredes Ægteskabets Grundvold; og nu taaler man ikke, at Literaturen holder os Spejlet for Øjnene og lader os se, hvor slemt det staar til inden for Ægteskabets Døre.

Mod Prostitutionen alene bør alle ærlige Sædelighedsvenner gøre Front og ikke mod vore Digtere, hverken mod den bedre Del af dem, der skildrer den i sin Afskyelighed for at slaa os med Forfærdelse og vække vor Samvittighed eller mod de enkelte svagere iblandt dem, som nu en Gang — tilligemed de svagere Elementer i alle vore øvrige Stænder — uhjælpeligt ere sunkne i dens Dydd.

At fælde denne Drage bliver en Opgave for Kvinderne i Særdeleshed. Vi tør ikke raste, førend vi har bragt det saavidt, at en hel Dags udholdende Arbejde kan give en Kvinde det daglige Brød. Dernæst maa vi anstrænge os af al Magt for at bevare de unges Fortrolighed, at vi kunne lære dem at skatte og vogte Selvgættelsens Talisman. Og vi maa kunne lære vore Sønner, at det er lige saa nedværdigende at købe som at sælge Kærlighed: Hæleren saa lav som Stjæleren! Men vil vi have Tag i de unge, kan vi ikke gøre noget dummere end at stænge Døren for det nye i Tiden. At holde alle „farlige“ Bøger uden for Hjemmet som Hr. S. foreslaar vil føre til, at de læses andre Steder, og de ældre har da afskaaret sig selv fra at øve den Kritik, som de unges altfor letmodtagelige Sind trænger til som en Ballast mod daarlige Lærdømmes Kastevinde.

Ærlighed, Ærlighed og altid Ærlighed i Literaturen som i Livet, lad dette være et Løsen for Kvinder.

Aarhus i April.

Mariane Nielsen.

Kvindernes Bygning.

Da vi nu ikke længere faar Meddelelser om Kvindernes Bygning i vores Blad, men dog interessere os for, hvordan det gaar, — vi har jo ogsaa en Repræsentant i Foreningen — saa vil jeg nu fortælle Dem lidt derom.

Vi var i Gaar til Repræsentantskabs-Møde i Foreningens Kontor, Dagsordenen var: Indsamlingens Afslutning, Drøftelse af fremtidig Forhold og Fremlæggelse af Regnskabet. Det bekendtgjordes, at i September i Aar skulde den Indsamling, der nu har været i 4 Aar, afsluttes; Resultatet har været c. 70,000 Kr. Netto, der har kostet 17,000 Kr. at indsamle. Da Kontingentet kun har været 25 Øre, har det selvfølgelig kostet meget at indsamle.

For 4 Aar siden — da Sagen begyndtes — havde man haabet at faa 300,000 Kr. ind, men det var jo kun en Fugl paa Taget, nu staar man med 70,000 i Haanden, og efter Ordspøget er det bedre at have en Fugl i Haanden end ti paa Taget.

Men fordi man maa standse denne Indsamling, det var jo fra først af kun bestemt, at den skulde vare 4 Aar, saa tænker man dog ikke alle Bidrag skulle høre op med det samme, men kun indkomme paa en anden Maade. Bestyrelsen har selv vist Vejen, og man maa sige, den har gjort et stort Arbejde og været utrættelig i at finde paa nyt — Lotteri, Koncert, Blomsterudstilling o. s. v. og nu i Søndags havde den foranstaltet en Gymnastikopvisning, hvor Kvinder af alle Samfundsklasser gav Prover paa deres Smidighed og Bevægelighed — forhaabentlig et Løfte om, hvad der vil kunne udrettes i Kvindernes Bygning, særlig til Bedste for Sypiger og andre stillesiddende kvindelige Arbejdere.

Denne Forestilling indbragte For-

eningen 1250 Kr. Netto. Det var jo udmærket! — Mon ikke dette gode Eksempel kunde bringe andre til at gøre ligesaa om ikke med Gymnastik saa med noget andet. Jeg for mit Vedkommende fik da den største Lyst til at faa nogle Penge ind paa den Maade. Kvindernes Bygning, det er jo noget, der maa interessere Kvinder og vi — som er Flertal i Landet, burde dog kunne faa rejst een Bygning. Mændene bygger saa mange til deres Foreninger. —

Jeg henvender mig særlig til alle „Dansk Kvindesamfunds“ Kredse, kunde de ikke have Lyst til at foranstalte et eller andet, der kunde give lidt Penge ind, man kan jo nok sige, det væsentlig er en Københavner-Sag; men naar vi arbejder for de fjerne Indiere, Kinesere og Armenier, kunne vi vel ogsaa gøre noget for vor egen Hovedstad.

Til Slut blev der valgt et Udvalg paa 6 Medlemmer, der skulde tage Sagen i sin Haand — lave Plan, Udkast og Overslag — som saa skulde forelægges for Bestyrelse og Repræsentantskabsmødet til Efteraaret. Vi ønsker Udvalget al Lykke til Arbejdet, at De maa faa gode Ideer og gode Kræfter til Deres Hjælp, saa Sagen kan krones med Ære.

Jutta Bojsen-Møller.

Lyngby, 1. Maj.

Fabrikloven.

Af den Beretning der af Folketings Udvalg blev afgivet d. 28. April skal vi anføre følgende:

„Over for Lovforslagets Bestemmelser angaaende Børns, unge Menne-skers og Kvinders Arbejde i de under Loven hørende Virksomheder, har der i Udvalget været megen Stemning for at gaa til en Forhøjelse af den i Loven af 23de Maj 1873 fastsatte Alder af 10 Aar for Børnenes Vedkommende. Derimod har Menerne været mere delte angaaende Aldersgrænsen, idet nogle Medlemmer har kunnet slutte sig til Lovforslagets Bestemmelser, andre har haft overvejende Betæneligheder ved straks at gaa til 14 Aars Alderen, men har ment at burde fastsætte en lavere Aldersgrænse, medens atter andre i og for sig sympatisere med Lovforslagets Bestemmelser men har ment, at man muligvis burde nøjes med at fastsætte 14 Aars Alderen for sundhedsfarlige Erhverv.“

„Der har i Udvalget været Betænelighed med Hensyn til de Bestemmelser, der gaa ud paa at drage den voksne Kvinde ind under de Regler, der gælde for unge Personer af begge Køn. Særlig har Betænelighederne gjort sig gældende over for Forbud for Kvinder mod Natarbejde. Derimod har Bestemmelserne (i § 7) om Beskyttelse for de fødende Kvinder fundet mere Tilslutning, om end en Del har anset det for heldigere, at Tidsrummet, der skulde hengaa, inden Arbejdet genoptoges, ikke burde fastsættes i Loven, men at Genoptagelsen af Arbejdet for hver enkelt blev gjort

En Diskussionsklub.

Rejseerindring.

I Liverpool, hvor jeg forrige Efteraar tilbragte nogle Maaneder, kom jeg i Berøring med et Par Professorer ved det derværende Universitet.

Lejlighedsvis kom jeg til at nævne, at jeg gerne vilde have Adgang til Universitetets Bibliotek og, om muligt, til de kvindelige Studenter Studieværelser. Nogle Dage derefter modtog jeg saa Brev fra en kvindelig Student, der paa sin Forenings Vegne sendte mig et Medlemskort til Diskussionsklubben „the Women Students' Debating Society“ og tillige nogle hjertelige Ord, der sagde mig, at jeg, den fremmede, var velkommen til næste Diskussionsmøde, og at Foreningens Læse- og Selskabsværelser stadig vilde staa aabne for mig.

Jeg havde hørt saa meget om Eng-lændernes Utilgængelighed, at denne

venlige Imødekommenhed glædede mig meget.

Emnet for næste Diskussion var: „Hvad bringer størst Resultat, Fanatismen eller Moderationen“, og jeg imødesaa den end vis Spænding.

Paa den fastsatte Dag mødte jeg Kl. 4 paa Universitetet, hvor de kvindelige Studenter havde deres Klubværelser.

Selvfølgelig begyndte det med Tedrikning — det gør alting i England — og det er en meget god Indledning, som vækker en fornøjelig Stemning. Som Værtinde ved Tebordet præsiderede en Professors Frue.

Efter Tedrikningen samledes vi i en Forelæsningsaal, og nu begyndte det egentlige Møde. Det gik meget højtideligt til.

Efter at Ordstyreren havde erklæret Mødet for aabnet og Sekretæren havde oplæst det foregaaende Mødes Protokol, gaves Ordet til de to Damer, der skulde indlede Diskussionen om Dagens Emne.

Den første Talerinde forsvarede Fanatismen, den anden derimod Moderationen. De havde begge Lov at tale i 20 Minutter og havde deres Udtalelser nedskrevet.

Derpaa optraadte Vedkommendes Sekundanter, der kun maatte tale i 10 Minutter, men uden Optegnelser, og siden erklæredes Ordet frit.

Hver Taler havde nu 5 Minutter til sin Raadighed. Alle Talere maatte henvende sig til Ordstyreren.

Derefter kom Afstemning med lukkede Sedler, Resultatet blev bekendtgjort og Mødet hævdes.

Og Diskussionens Indhold!

Den første Indleder gik ud fra, „at den, der ikke har gjort nogen Skade, har heller ikke gjort noget godt“. Om ogsaa Fanatismen en og anden Gang kan fare hærgende frem, saa er den dog den egentlige ledende Kraft i al Stordaad. Den gaar frem, hvor Moderationen staar tvivlrædig. Som Eksempel nævntes Oliver Cromwell.

Opponenten forfægtede, at Fanatismen kun bragte Urede og Forvirring, hvor Moderationen vandt frem til Maalet ved at arbejde i det stille. Som Eksempel nævntes her Dreyfus-processen og det fanatiske Jødehad i Frankrig. Videre at Fanatikernes Gordon var kommen til kort, hvor den moderate Kitchener vandt Sejre.*)

En Taler fremholdt til Gunst for Fanatismen Afholdssagen. En anden henviste til deres eget College. Hvem bragte det videst, om ikke Fanatikere? — Bifald.

En tredje mindede om Columbus. Var maaske ikke Columbus en Fanatiker? — Bravo!

I det hele var Stemningen afgjort for Fanatismen og den sejrede ogsaa ved Afstemningen. —

Disse Diskussioner holdes en Gang hver Maaned. Ved næste Møde var

*) Et meget dumt valgt Eksempel. Denne var paa alle Maader understøttet af Regeringen. Hin var forraadt af samme.